

παρά

παρά, πρόθ. και σύνδ. αντιθετ. [*αρχ. παρά*], δηλώνει αντίθεση, εναντίωση, εξαίρεση, αφαίρεση, εναλλαγή ή εισάγει β' όρο σύγκρισης ή με αυτόνομη χρήση και θέση: «θα περάσω στη μία παρά τέταρτο || παρά τα χρόνια του διατηρείται νέος || αλλάζει σπίτι χρόνο παρά χρόνο || παρά να κάθεσαι να περιμένεις, δε τον παίρνεις καλύτερα στο τηλέφωνο; || παρά που μεγάλωσε, δεν έβαλε μυαλό || προτιμώ να τ' αγοράσω λίγο μεγαλύτερο παρά να μη μου κάνει || δε λέω παρά την αλήθεια». (Λαϊκό τραγούδι: *καλύτερα να πούλαγα κάστανα σε φουφούδες παρά που πήγα κι έμπλεξα, ο μπαγλαμάς, με τέτοιες χασικλούδες*). (Ακολουθούν 58 φρ.)·

- δε γίνεται παρά να..., βλ. φρ. *δεν μπορεί παρά να(...)*·
- δεν αγαπάει παρά τον κώλο του, βλ. λ. [κώλος](#)·
- δεν απόμεινε παρά να..., βλ. λ. [απομένω](#)·
- δεν άφησαν παρά τους τέσσερις τοίχους, βλ. λ. [τοίχος](#)·
- δεν μπορεί παρά να..., οπωσδήποτε, εξάπαντος: «αφού σου χρωστάει, δεν μπορεί παρά να σε εξοφλήσει»·
- δώδεκα παρά πέντε, βλ. λ. [πέντε](#)·
- είναι άνθρωπος του παρά πέντε, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·
- είναι παρά φύση ή είναι παρά φύσιν, βλ. λ. [φύση](#)·
- είναι στο παρά ένα, βλ. λ. [ένα](#)·
- είναι στο παρά πέντε, βλ. λ. [πέντε](#)·
- έφαγε παρά μίαν τεσσαράκοντα ή του 'δωσε παρά μίαν τεσσαράκοντα ή του μέτρησε παρά μίαν τεσσαράκοντα, βλ. λ. [τεσσαράκοντα](#)·
- κάλλιο αργά παρά ποτέ, βλ. λ. [κάλλιο](#)·
- κάλλιο γαϊδουρόδενο παρά γαϊδουρογύρευε, βλ. λ. [κάλλιο](#)·
- κάλλιο δειλός παρά μακαρίτης, βλ. λ. [μακαρίτης](#)·
- κάλλιο εφτά στον πισινό παρά μια στην κεφαλή, βλ. λ. [πισινός](#)·
- κάλλιο κόμπο στο πουγκί παρά κόμπο στην καρδιά, βλ. λ. [πουγκί](#)·
- κάλλιο λάχανα με γλύκα παρά ζάχαρη με πίκρα, βλ. λ. [λάχανο](#)·
- κάλλιο να λεν τον κερατά παρά τον κακομοίρη, βλ. λ. [κερατάς](#)·
- κάλλιο να πάσχει η τσέπη μου παρά η κοιλιά μου, βλ. λ. [κοιλιά](#)·
- κάλλιο να σε ζηλεύουν παρά να σε λυπούνται, βλ. λ. [ζηλεύω](#)·
- κάλλιο να σου βγει το μάτι παρά τ' όνομα, βλ. λ. [μάτι](#)·
- κάλλιο να το παρά πού 'ν' το, βλ. λ. [κάλλιο](#)·

- κάλλιο να χάσεις το μαλλί παρά τ' αρνί, βλ. λ. [αρνί](#).
- κάλλιο να 'χω στο σπίτι μου ελιές και παξιμάδι παρά στο ξένο ζάχαρη και να μ' ορίζουν άλλοι, βλ. λ. [σπίτι](#).
- κάλλιο οι καλορίζικοι παρά οι αντρειωμένοι, βλ. λ. [καλορίζικος](#).
- κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρει, βλ. λ. [χέρι](#).
- κάλλιο πουτάνα παρά γλωσσού, βλ. λ. [πουτάνα](#).
- κάλλιο πρώτος στο χωριό παρά δεύτερος στην πόλη, βλ. λ. [χωριό](#).
- κάλλιο ύπνο παρά δειπνο, βλ. λ. [κάλλιο](#).
- κάλλιο φιδιού γλώσσα να σε φά(ει) παρά γυναικός κακής, βλ. λ. [φίδι](#).
- καλύτερα γαϊδούρι που κουβαλάει παρά άλογο που κλοτσάει, βλ. λ. [γαϊδούρι](#).
- καλύτερα δούλα στον πλούσιο παρά κυρά στον φτωχό, βλ. λ. [δούλα](#).
- καλύτερα η αγάπη ενός γέρου παρά οι ξυλιές ενός νέου, βλ. λ. [γέρος](#).
- καλύτερα να πάρεις το λόγο του παρά την υπογραφή του, βλ. λ. [λόγος](#).
- καλύτερα να περισσεύει παρά να μη φτάνει, βλ. λ. περισσεύει.
- καλύτερα να σε ντύνω παρά να σε ταΐζω ή καλύτερα να σε ντύνουν παρά να σε ταΐζουν, βλ. λ. καλύτερα.
- καλύτερα παράφωνος παρά βουβός και άφωνος, βλ. λ. [άφωνος](#).
- καλύτερα σπουργίτης και στο χέρι παρά αετός και στον αέρα, βλ. λ. σπουργίτης.
- καλύτερα το μάλλι μου (μαλλί μου) παρά το κεφάλι μου, βλ. λ. κεφάλι.
- μέρα παρά μέρα, βλ. λ. [μέρα](#).
- ο δημοσιογράφος, πιο πολλά βγάζει απ' αυτά που δε γράφει παρά απ' αυτά που γράφει, βλ. λ. δημοσιογράφος.
- παρ' ελπίδα, βλ. λ. ελπίδα.
- παρ' όλ' αυτά, βλ. λ. όλος.
- παρά γουρουνότριχα, βλ. λ. [γουρουνότριχα](#).
- παρά κάτι, λίγο μικρότερο ή λιγότερο, με ελάχιστη διαφορά: «είναι ένα μέτρο παρά κάτι || είναι ένα κιλό παρά κάτι». βλ. και λ. παραλίγο.
- παρά λίγο, βλ. λ. παραλίγο.
- παρά μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- παρά μόνο, εκτός από: «δε θέλω τίποτα, παρά μόνο ένα ποτήρι νερό».
- παρά μόνο αν, εκτός και αν: «δε θα 'ρθω παρά μόνο αν είναι ο τάδε», δηλ. τότε μόνο θα έρθω.

- παρά πόντο, βλ. λ. πόντος·

- παρά ποτέ, **α.** όσο ποτέ άλλοτε: «είμαι τόσο κουρασμένος σήμερα παρά ποτέ». **β.** προκειμένου καμιά φορά, προκειμένου ποτέ: «παρά ποτέ, ας αργήσει να μου επιστρέψει τα δανεικά που του 'δωσα»·

- παρά ταύτα, βλ. λ. ταύτα·

- παρά τρίχα, βλ. λ. [τρίχα](#)·

- παρά φύσιν ασέλγεια, σεξουαλική πράξη που επιβάλλεται από πίσω, από τον κώλο, κόντρα στους φυσιολογικούς σεξουαλικούς κανόνες, και που τιμωρείται από το νόμο και από την εκκλησία: «κατηγορείται για παρά φύσιν ασέλγεια»·

- πετσί παρά κόκαλο! βλ. λ. πετσί·

- στο παρά δέκα, βλ. λ. δέκα·

- στο παρά ένα, βλ. λ. ένα·

- στο παρά πέντε, βλ. λ. [πέντε](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας